

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 5. Baptisteria S. Dionysij tempore instituta, deq[ue]; eorum stabili in
Ecclesia vsu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

in fluuijs baptizandi occasio nata sit? authore
 utar Vualfrido Strabone, quilib. de reb Ec-
 cle. cap. 26 à baptismo Christi, qui in Iorda-
 ne peractus est, huiusque mysterij symbolum
 fuit, rectè profectam esse, tradit in hunc mo-
 dum: *sciendum autem, primò simpliciter in fluuijs,*
vel fontibus baptizatos credentes; ipse enim Domi-
nus noster Iesus Christus, ut in nobis idem consecraret
lauacrum, in Iordane baptizatus est à Ioanne. Ve-
 rùm alia quoque causa afferri potest, eorum
 videlicet, qui ad fidei sacramentum accede-
 bant, multitudo, rerumque omnium, quibus
 Ecclesia præmebatur, angustia. Nam, cum fe-
 rè vniuersus orbis ad Euangelijsem accipien-
 dum benè subactus esset, plurimis vno tem-
 poris iectu salutare lauacrum ministrare, planè
 necesse erat: quod ne in certis baptisterijs, ac
 locis fieri posset, Ecclesie nascentis pauper-
 tas, & tyrannorum in Christianos debacchá-
 tium furor, & crudelitas retardabat.

Occasio
 baptizand
 in fluuijs
 vnde nata.

Christus
 quare in
 iordane ba-
 ptizatus.

Cur Eccle-
 sie surgen-
 tis initio
 baptisteria
 in vsu non
 essent.

*Baptisteria s. Dionisij tempore instituta, de què
 eorum stabili in Ecclesia vsu.*

C A P. V.

Postquam verò illos primos Ecclesie suæ
 operarios diuina bonitas ad gloriosam
 laborum mercedem ex agro eduxit: multos
 iam persequentium ad saniora consilia tra-
 ductis, atque Ecclesie cultu, splendoreque
 in maius aucto, baptisteria amplissima insti-
 tuta fuere; in quibus Christiani Antistites tutò

Baptisteria
quando, &
qua occa-
sione insti-
tuta.

Baptiste-
riorum v-
tus in Ec-
clesia con-
tinuus fuit.

Symbolum
quando, &
quibus
traderetur

fidelem populum aquæ salutis sacramentò
expiarent. Nec sanè vnquam in posterum hæc
consuetudo in Ecclesia, sicut pleræque aliæ,
temporis diuturnitate sublata est, sed iam in-
de à S. Dionysij Areopagitæ ducta tempori-
bus, vsque ad nos, quasi per manus, stabilis,
ac firma deriuauit, de qua ipsius Dionysij ver-
ba audiamus l. de Eccles. Hierarch. c. 4. vnde
(ut reor) purganti quoque baptisterio iactibus in cru-
cem formatis infundens Pontifex, palam speculati-
uis oculis indicat &c. Subijciendum verò hoc
loco S. Athanasij testimonium arbitror, qui
epist. ad omn. Orthod. Arianorum vim, &
feritatem in sanctam Ecclesiam, & Baptiste-
rium persequens, doloris, & acerbatis ple-
nus, erumpit: *quid similiter in bello, & persecu-
tione factum est vnquam? siquidem & baptisterijs,
& Ecclesijs flamma iniecta.* S. etiam Ambro-
sius Epist. 53. se præcipua fidei Christianæ capi-
ta in baptisterijs docuisse, significat his verbis:
*die Dominica post lectiones, atque tractatum di-
missis Catechumenis, Symbolum aliquibus compe-
tentibus in baptisterijs tradebam Basilica.* Et Da-
masus Papa in Pontific. de Syluest. I. Baptiste-
rij Constantiani formam, atque elegantiam
explicans, *fontem, inquit, sanctum, ubi baptiza-
tus est Augustus Constantinus, ex lapide porphyre-
tico.* Quibus congruunt S. Augustini verba lib.
22. de Ciuit. Dei cap. 8. cum mulieri cuidam
gravi, diuturnoque morbo pariter afflictæ,
integram valetudinem in baptisterio redditam
esse, referret: *Carthagine Innocentia, religiosissima
fœmina, in mamilla cancrum habebat, admonetur*

somnis, appropinquante Pascha, ut in parte sc̄mi-
 narum obseruanti ad baptisterium quacunque illi
 baptizata primitus occurrisset, signaret ei locum sig-
 no crucis Christi & lib. de cur. pro mort. geren.
 vbi Ecclesiae, & baptisterij mentio est: vidit
 baptismum suum, & me ipsum, & Hipponem, &
 basilicam, baptisterium. Nec aliud indicat Socr.
 lib. 7. hist. Eccl. cap. 4. cum inquit: ille igitur Iu-
 daeum fidei articulis instruens, & spem in Chri-
 stum ei annuncians, iubet ad baptisterium in lectulo
 deponari. & cap. 17. dum in eodem argumento
 perfistit, ac Episcopi charitatem commendat: Vestis can-
dida vsus
baptismo.
 cumque vestem splendidam pro Iudaeo baptizando
 emisisset, & alucum baptisterij aqua misceri iussisset,
 Iudaeum eo deduxit, ut illi baptismum imperiret.
 Rursus ibidem, insigne miraculum referens:
 cum Iudaeus esset secundo ad alucum baptisterij de-
 ductus, aqua rursus penitus euanuit. Preterea
 Gregorius Turonensis lib. 10. histor. Franc.
 cap. 28. Regis Gallorum filium in baptisterio
 aqua lustrali tinctum fuisse, meminit his ver-
 bis: Rex, postquam conualuit, accessit Parisios, ex-
 inde ad Rotoialensem villam ipsius urbis properans,
 euocato puero iussit baptisterium properari in vico
 Neopodoro. Et cap. 31. narrans suos in Ecclesiam
 Turonensem egregios conatus, & labores, praeter
 alia, baptisterium construendum se curasse,
 testatur: vbi inquit: baptisterium ad ipsam basili-
 cam aedificari precepi, in quo s. Ioannis, cum Sergij Sanctorū
reliquia in
baptiste-
riis posita.
 martyris, reliquias posui, & in illo priori baptisterio
 S. Benigni mart. ris pignora collocaui. Mitto Theo-
 dorum Lectorem lib. 2. collect. Euagrium li. 2.
 histor. Eccl. cap. 8. Gregorium Magnum lib. 11.

epist. 24. Ioannem Moscum prat. spiritual. cap. 214. Isidorum Hispalensem Epist. ad Ludfred. Simeonem Metaphrastem in vit. Martin. presb, Nicetam Choniatem lib. 2. thēs. orthodox. fid. & multos alios, quorum testimonia & verba, cum de loco, forma, materia, & alijs dicitur, sparsim sequentibus capitibus afferemus. Quæ cum ita sint. ineptè, vt pleraque alia, Ioannes Camisirus in Eccles. reformat, cap. 8. proferre ausus est, baptisteriorum vsum in veteri Ecclesia receptum non fuisse, & nunc à Christi fidelibus frustra vsurpari. quod grauius ferremus, si quisquam alius hanc sententiam probaret, quam illi, qui ab Ecclesie Catholicæ matris gremio excisi sunt, & deprauatarum opinionum laqueis sese induere. nos autem, quoniam contra eos scribere, qui impiæ vanitatis deliramenta docuerunt, solemus, non possumus, quin alij à nobis dissentiant. recusare. Quod autem in ^a Amphilochio legitur. S. Basilium, & Eubulum, cum loca Christi Domini, Mariæ Virginis, & Apostolorum nobilitata vestigijs, & acerbissimis pœnis insignia, morientisque in cruce Seruatoris sanguine consecrata, insigni cum animi fructu, & pietatis incremento obiussent, in Iordanis fluuio sacrum baptismi munus adeptos esse, id verò idcirco factum esse intelligimus, quod nullum baptisterium abluendis extra Pascha & Pentecosten hominibus præstò erat. Quare, cum huiusmodi exempla in veteri historia, vel apud SS. Patres occurrunt, quibus videatur affirmari, post Natalem Apostolorum diem,

De vit. S. Basil.

seu felicem introitum in vitam illam beatam, & æternam, aliquando in fontibus, vel fluminibus nouam Christo sobolem acquisitam fuisse; ita ea interpretari oportet, vt vel ingruente mortis periculo, vel necessitate cogente vel graui alia de causa facta esse, intelligamus. Nequẽ etiam obstat ^a Bedæ auctoritas de Anglis in flumio Rheno, & Sualua, aut ^b Simeonis Metaphrastis de Teridate Armeniorum Rege, simul cum vxore, ac proceribus in Euphrate baptismi caractere insignitis. Nam nemo dubitat, ea in principio recentis ibi Ecclesiæ Christianæ factitata: quando baptisteria ædificari, temporum angustia non ferebãt quemadmodum eiusdem Bedæ verba significant libro secundo, Histor. Eccles. *nondum enim oratoria, vel baptisteria in ipso exordio nascentis ibi Ecclesiæ poterant ædificari.*

^a Lib. 2.
hist. Eccl.
^b De vit S.
Greg Ma-
gnæ Ar-
menia.

De loco baptisteriorum, ea primùm in priuatis ædibus ædificata, tum extra urbem in locis abditis deinceps in porticu ante Ecclesiam, domum in Ecclesia: & quando id fieri ceptum.

CAP. VI.

Locus, in quo baptisteria primùm ædificari ceperunt, priuata singulorum ædes, ac domicilia fuere: quòd Imperatores, infestissimi Christiani nominis hostes, in nostra

Baptisteria
in priuatis
ædibus, ac
domicilijs
primò æ-
dificata.

B ij